

Spm. nr. S 590

4) Til statsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Har regeringen i praksis allerede lovet USA at bakke op om et missilskjold og stillet grønlandske faciliteter til rådighed for dette uden forudgående godkendelse i Folketinget eller Det Udenrigspolitiske Nævn, og hvilke drøftelser har regeringen i den forbindelse haft med det grønlandske landsstyre?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Jyllands-Posten den 8. november 2002 vil regeringen meddele USA, at Danmark er parat til at deltage i det planlagte missilskjold. Dette er en markant udenrigspolitisk kursændring, der sker, uden at dette forudgående har været forelagt for Folketinget, herunder Det Udenrigspolitiske Nævn.

Det er muligt, at den danske holdning formelt set først vil blive meddelt USA i forbindelse med NATO-topmødet i Prag om to uger, men Jyllands-Postens fremstilling af sagen efterlader det indtryk, at der er tale om en grundigt forberedt dansk indstilling, således at den formelle henvendelse til USA i forbindelse med NATO-mødet kan betragtes som en ren formalitet.

Alt tyder derfor på, at reglerne i grundloven om orientering af Det Udenrigspolitiske Nævn kan være omgået. Det bliver ikke i den forbindelse bedre, at repræsentanter for et flertal i Folketinget kan have haft kendskab til sagen og i hemmelighed har været orienteret. Det er faktisk meningen med reglerne, at det netop skal sikres, at et flertal ikke kan gå uden om de parlamentariske spilleregler.

Keld Albrechtsen (EL):

Det, som spørgsmålet jo drejer sig om, er den parlamentariske fremgangsmåde, der finder sted i den her sag, i hvilket omfang regeringen lever op til sine forpligtelser til at rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn og Folketinget, og hvad man i givet fald har drøftet med USA uden at forelægge det for Folketinget, herunder om det er sådan, at man i virkeligheden fra den danske regerings side underhånden har bedt USA om at sende et tilbud til Danmark om at deltage i missilforsvaret.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan svare hr. Keld Albrechtsen, at USA ikke har fremsat en anmodning om anvendelse af Thuleradaren i et missilforsvar. Regeringens holdning er fortsat, at stillingtagen til anvendelse af Thuleradaren i et missilforsvar forudsætter en konkret amerikansk henvendelse. Følgelig har regeringen altså ikke taget stilling til spørgsmålet. Det har jeg nu også svaret flere gange i dag.

Som jeg også tidligere har nævnt, har regeringen den 23. oktober 2002 givet Det Udenrigspolitiske Nævn en redegørelse om forberedelserne til NATO-topmødet og den forventede behandling af missilforsvar, og den samme redegørelse er tilgået Grønlands landsstyre og Landstinget i Grønland.

Keld Albrechtsen (EL):

Nu var en af de store gevinster ved fodnotepolitikken i sin tid jo, at vi fik indført en betydeligt bedre parlamentarisk kontrol med udenrigspolitikken. Det går jeg ud fra at statsministeren vil anerkende. Hvad han så i øvrigt mener om fodnotepolitikken er en anden sag.

Derfor optager det mig meget, om der foregår ting, som Folketinget og Nævnet burde have været orienteret om, men som de ikke er blevet, og der var jo i Jyllands-Posten oplysninger og refereret i Ritzau en oplysning om, at det under skærpet fortrolighed med en række partier i Folketinget har været drøftet, at regeringen ville bede USA om at sende en begæring om dansk deltagelse, altså bede USA om at bede Danmark om at være med.

Nu har jeg jo ikke været involveret på nogen måde i sådanne fortrolige drøftelser, og det er jo heller ikke, tror jeg, på nogen måde noget, som regeringen har orienteret Nævnet om. Det må jeg jo ikke udtale mig om, da det er fortrolige møder. Men hvis det er tilfældet, at Danmark har sådanne sonderinger med USA, så er det jo en omgåelse af loven om Det Udenrigspolitiske Nævn.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan berolige hr. Keld Albrechtsen med, at der foregår ikke noget som helst mystisk eller fordækt, og at Det Udenrigspolitiske Nævn har fået de oplysninger, som Det Udenrigspolitiske Nævn skal have i en sådan sag. Regeringen har netop i god tid, netop i meget god tid, ikke blot orienteret Det Udenrigspolitiske Nævn, men